

## USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Josefa Straky, soudce Karla Ulíka a soudkyně Johany Jandusové ve věci

navrhovatelky: **Česká republika na 1. místě!**  
sídlem Jankovcova 1535/2a, Holešovice, 17000 Praha 7  
zastoupená advokátem JUDr. Miroslavem Pindešem, Ph.D.  
sídlem Zámecká 550, 685 01 Bučovice

proti  
odpůrcům: **1. Krajský úřad Středočeského kraje**  
sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5  
**2. Svoboda a přímá demokracie (SPD)**  
sídlem Rytířská 410/6, 110 00 Praha 1  
zastoupená advokátem JUDr. Adamem Batunou  
sídlem Václavské náměstí 846/1, 110 00 Praha 1

o návrhu na zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky vyhlášené na dny 3. a 4. 10. 2025

takto:

- I. Návrh se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

### Shrnutí návrhu a vyjádření odpůrců

1. Navrhovatelka se návrhem doručeným soudu dne 20. 8. 2025 domáhá podle § 89 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) (odpůrce 2) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jejichž termín konání byl stanoven na dny 3. a 4. 10. 2025. Navrhovatelka sama podala kandidátní listinu do těchto voleb a její kandidátní listina byla Krajským úřadem Středočeského kraje jakožto registračním úřadem (odpůrce 1) registrována rozhodnutím ze dne 15. 8. 2025, čj. 113794/2025/KUSK. Kandidátní listina odpůrce 2 byla registrována rozhodnutím odpůrce 1 ze dne 15. 8. 2025, čj. 113753/2025/KUSK.
2. Navrhovatelka namítá, že kandidátní listina odpůrce 2 nebyla registrována jako kandidátní listina koalice, ačkoli fakticky jde o společnou kandidaturu koalice čtyř politických subjektů. To dovozuje z toho, že na kandidátní listině jsou na základě dohody odpůrce 2 s politickými stranami Trikolora, PRO Právo Respekt Odbornost a Svobodní též členové těchto dalších stran. Ti byli delegováni svými stranami, nešlo tedy o rozhodnutí odpůrce 2. Vzniklé uskupení též fakticky funguje a vystupuje jako koalice. Tento postup jednoznačně obchází

§ 49 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, v nyní účinném znění (dále „zákon o volbách do Parlamentu“), které u koalic stanoví vyšší nároky na počet hlasů potřebných k postupu do prvního skrutinia. Vedle toho navrhovatelka namítá, že vzniklá koalice neoprávněně používá ve své předvolební kampani její název, což může vyvolat u voličů mylný dojem, že i navrhovatelka je součástí této koalice.

3. Odpůrce 1 ve vyjádření ze dne 22. 8. 2025 namítl, že na kandidátní listině odpůrce 2 se nachází celkem 34 kandidátů, u nichž je bez výjimky uvedeno, že jde o členy odpůrce 2. Už proto nemůže jít v tomto případě o „nepřiznanou koalici“, a tedy o obcházení zákona. Námitky týkající se vedení kampaně se netýkají skutečností rozhodných pro registraci kandidátních listin.
4. Odpůrce 2 v podání ze dne 25. 8. 2025 navrhl, aby byl návrh zamítnut. Poukázal na to, že kandidátní listina byla podána výlučně odpůrcem 2 v souladu s § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu. Pro účely volebního zákonodárství je právně relevantní pouze formálně založená koalice. K tomu odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, které považuje v dané věci za relevantní. Zákon o volbách do Parlamentu neumožňuje „překvalifikovat“ samostatnou kandidátní listinu na koaliční či odmítnout kandidátní listinu na základě politologických úvah či indicií. Přítomnost osob spjatých s jinými stranami na kandidátní listině je v rámci soutěže politických stran legitimní a nemá vliv na právní kvalifikaci takové kandidátní listiny. Způsob vedení volební kampaně pak není relevantní pro proces registrace kandidátní listiny.

#### Posouzení věci soudem

5. Soud neshledal žádnou překážku, která by mu bránila návrh věcně projednat. Navrhovatelka je podle § 89 odst. 4 s. ř. s. a § 86 zákona o volbách do Parlamentu oprávněna domáhat se soudní ochrany proti registraci kandidátní listiny odpůrce 2 pro volby, neboť je politickou stranou, která podala kandidátní listinu pro tyto volby. Návrh byl podán ve lhůtě dle § 86 zákona o volbách do Parlamentu, neboť rozhodnutí o registraci kandidátní listiny odpůrce 2 bylo doručeno ve smyslu § 33 odst. 4 zákona o volbách do Parlamentu dne 18. 8. 2025 (bylo zveřejněno na úřední desce odpůrce 1 dne 15. 8. 2025) a návrh byl u soudu podán dne 20. 8. 2025. Soud o návrhu rozhodl bez jednání (§ 89 odst. 5 poslední věta s. ř. s.).
6. Soud v této věci vychází ze svých zamítavých usnesení ze dne 27. 8. 2025, č. j. 41 A 72/2025-35, ze dne 29. 8. 2025, č. j. 54 A 64/2025-57, které se zabývaly totožnými otázkami, přičemž neshledal důvod se od těchto závěrů odchýlit. Současně nepřehlédl, že obdobné návrhy byly zamítnuty i dalšími krajskými soudy.
7. Podle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu platí, že za kandidátní listinu podanou koalicí se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název.
8. Výše citovaná úprava byla zakotvena do § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu zákonem č. 204/2000 Sb. s cílem „jednoznačně přímo v zákoně vymezit, co se rozumí pojmem „koalice““ (viz důvodová zpráva k bodu 45 zákona č. 204/2000 Sb.). Byť řada ustanovení změněných tímto zákonem byla zrušena nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, vymezení pojmu koaliční kandidátní listiny zůstalo zachováno.

9. Zákonné vymezení koaliční kandidátní listiny navazuje na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96. Ten v situaci, kdy volební zákon neupravoval veřejnoprávní podmínky pro vznik a činnost koalice a nezakotvoval pravomoc žádného orgánu rozhodovat o tom, že určitý politický subjekt účastníci se voleb (např. jako strana) je nutno chápat jako koalici, konstatoval: „Je zřejmé, že zákonodárce neměl v úmyslu do vytváření koalic (veřejnoprávně) zasahovat. Pokud by takové otázky ovlivňovat chtěl, musel by volební koalici přesně definovat a také reglementovat mechanismus přezkoumávání (zřejmě soudního), zda politický subjekt je stranou či koalicí. Z toho lze dovodit, v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy ČR (zejména arg. „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno“), že za daného právního stavu jen sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Při nedostatku právní regulace vytváření koalic tedy může být relevantní jediné to, jakým způsobem subjekt své kandidátní listiny zaregistroval. Jistou podporu takovému závěru poskytuje sám zákon č. 247/1995 Sb. v ustanovení § 31 odst. 1, když ve výčtu subjektů oprávněných podávat kandidátní listiny pro volby se vedle politických stran uvádí i (bez dalšího) koalice. Utváření (volebních) koalic tak podléhá dohodě stran, která není nijak veřejnoprávně regulována, resp. zakázána. Zákon č. 247/1995 Sb. s takovým jednáním nespojuje žádné právní důsledky pro kandidující stranu. Není ani předepsáno, že na kandidátní listiny se zapisují pouze členové kandidující strany, je možné zapsat každou fyzickou osobu, která má pasivní volební právo (srov. zejména § 25 zákona č. 247/1995 Sb.). Vytvoření koalice je – za současné právní úpravy – volní akt, tj. projev vůle dvou či více politických stran či hnutí vytvořit (volební) koalici, jenž nepodléhá žádnému dalšímu schvalovacímu aktu či přezkumu státních orgánů“. I v době přijetí citovaného nálezu přitom § 49 zákona o volbách do Parlamentu upravoval vyšší procentní hranice pro postup koalic do prvního skrutinia. Ústavní soud současně vyložil, že otázka, zda jde o politickou stranu či koalici, souvisí časově především s podáváním a projednáváním kandidátních listin.
10. Zákonodárce při vědomí výše citovaných závěrů Ústavního soudu nepřistoupil k tomu, aby koalici definoval materiálními znaky, jejichž naplnění by bylo následně předmětem přezkumu v procesu registrace příslušným registračním úřadem a poté případně příslušným soudem. Naopak v souladu s tím, jak vyložil pojem koalice Ústavní soud, zákonodárce v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu prostřednictvím definice koaliční kandidátní listiny výslovně stanovil, že se za koalici považuje uskupení politických stran či hnutí společně kandidujících ve volbách, které se na kandidátní listině jako koaliční jednoznačně označí s uvedením členů a názvu koalice.
11. Také komentářová literatura na základě shora citované právní úpravy a nálezu Ústavního soudu popisuje koalice v českém právním řádu jako „účelová, víceméně neformální uskupení politických stran společně kandidujících ve volbách, které se jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí s uvedením názvu koalice“ (Langášek, T. Komentář k čl. 87 Ústavy. In: Rychetský, P., Langášek T., Herc, T., Mlsna, P. a kol. Ústava České republiky: Komentář. Wolters Kluwer. Dostupné na [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz)).
12. K výkladu pojmu koaliční kandidátní listiny se též opakovaně vyjádřil Nejvyšší správní soud. V bodech 8 a 9 usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 50/2017-25, konstatoval, že „politické strany nejsou limitovány v tom, zda na kandidátní listině, kterou podávají, uvedenou výhradně své členy nebo i osoby, které nejsou členy žádné strany, případně členy jiné politické strany (...) Možné je, aby více stran podalo koaliční kandidátní listinu, za kterou se dle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu považuje ta kandidátní listina, kterou všechny společně

*kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název. Ani skutečnost, že na kandidátní listině jedné politické strany či hnutí figurují členové jiné politické strany či hnutí, nečiní z takové kandidátní listiny koaliční kandidátní listinu ve smyslu § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, nejsou-li splněny požadavky uvedené v tomto ustanovení (tj. jednoznačné označení kandidátní listiny za koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí, uvedení členů koalice a názvu koalice). Bez splnění podmínek uvedených v § 31 odst. 1 zákona o volbách nejde o koaliční kandidátní listinu. Uvedení kandidátů, kteří jsou kandidáti jiné strany, nečiní z kandidátní listiny podané jednou stranou jejím jménem koaliční kandidátní listinu“.*

13. Ve věci řešené Nejvyšším správním soudem v usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, šlo o obdobný případ jako v nyní posuzované věci. Navrhovatel argumentoval, že kandidátní listina podaná stranou TOP 09 nebyla označena jako koaliční kandidátní listina, ale šlo o obcházení zákona a „skrytou koalici“, neboť se TOP 09 dostalo podpory od Liberálně ekologické strany a Koruny České. Nejvyšší správní soud při posouzení, zda šlo o kandidátní listinu podanou koalici nebo nikoliv, argumentaci o „skryté koalici“ nepřisvědčil. Vyložil, že i s ohledem na odlišné podmínky stanovené v § 49 zákona o volbách do Poslanecké sněmovny pro strany a hnutí kandidující v koalici a politické strany kandidující jednotlivě je nutné, „aby bylo na základě co nejjednoznačnějších kritérií možno určit, zda jde o koalici či samostatně kandidující politickou stranu či hnutí“. Současně konstatoval, že „zákonná úprava v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, která vymezuje to, co se považuje za kandidátní listinu podanou koalici, takovému požadavku vyhovuje. Rozhodné je, zda společně kandidující politické strany či hnutí jednoznačně označí kandidátní listinu jako koaliční, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název“. Zaujal stanovisko, že „v případě pojmu „kandidátní listina podaná koalici“ není důvodu se odchýlovat od doslovného jazykového výkladu, který by měl být pravidlem při interpretaci právní normy. Naopak úvahy stěžovatele o „skryté koalici“ působí matoucím dojmem a jejich připuštění by do volebního procesu vneslo nejistotu a řadu sporů včetně sporů soudních.“ Obdobně jako ve výše citovaném usnesení č. j. Vol 50/2017-25 uvedl, že „politické strany nejsou limitovány v tom, zda na kandidátní listině, kterou podávají, uvedenou výhradně své členy nebo i osoby, které nejsou členy žádné strany, případně členy jiné politické strany. Ani skutečnost, že na kandidátní listině jedné politické strany či hnutí figurují členové jiné politické strany či hnutí, nečiní z takové kandidátní listiny koaliční kandidátní listinu ve smyslu § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, nejsou-li splněny požadavky uvedené v tomto ustanovení (tj. jednoznačné označení kandidátní listiny za koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí, uvedení členů koalice a názvu koalice). Podání koaliční kandidátní listiny je společným úkonem dvou či více politických stran či hnutí. Vytvoření takové koalice vychází z dohody na úrovni stran či hnutí, která se odrazí v podání kandidátní listiny označené jako koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí.“
14. Soud neshledává v nyní projednávané věci důvod odchýlit se od výše uvedeného výkladu pojmu *kandidátní listiny podané koalici*. Stejně jako Nejvyšší správní soud v citovaných usneseních zastává názor, že není důvodu odchýlovat se od jazykového výkladu pojmu, který odpovídá též vůli historického zákonodárce jednoznačně vymezit pojem koalice. Zákon o volbách do Parlamentu neomezuje politické strany a hnutí v tom, aby na svých kandidátních listinách uváděly kandidáty, kteří nejsou členy žádné politické strany (hnutí) nebo jsou členy jiných politických stran (hnutí), a ponechává na volebních stranách a hnutích, zda podají společnou koaliční kandidátní listinu, tedy kandidátní listinu označenou jako koaliční, se všemi zákonnými důsledky z toho plynoucími. Nejde přitom jen o nevýhodu v podobě vyšší procentní hranice pro postup do prvního skrutinia, ale také

například o nárok na státní příspěvky, který náleží pouze politickým stranám nebo hnutím, které (úspěšně) kandidují ve volbách, ať již samostatně nebo jako členové koalice. Zákon o volbách do Parlamentu ponechává na strategii politických stran a hnutí, jaký právní režim si zvolí, a nesvěřuje krajským úřadům a potažmo krajským soudům pravomoc na základě materiálních hledisek přezkoumávat, zda registrovaná politická strana nebo hnutí není s ohledem na míru spolupráce či koordinace předvolební kampaně s jinou politickou stranou či hnutím a složení kandidátů na kandidátní listině „nepřiznanou koalici“, respektive zda může podat kandidátní listinu samostatně, nebo pouze společně s dalšími politickými stranami či hnutími označenou jako koaliční. To považuje soud za možné a racionální řešení, neboť nevznáší nejistotu do volebního procesu.

15. Soud i s ohledem na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96, neshledává rozpor § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu s ústavním pořádkem. Ponechání na vůli politických stran a hnutí, zda se zúčastní voleb jako koalice, nenarušuje princip jejich svobodné soutěže. Ta by naopak byla podstatně narušena zásahem soudu, pokud by v rozporu se zněním zákona i jeho ustáleným výkladem nyní do zákona fakticky doplnil další podmínky účasti ve volbách a na základě toho přistoupil ke zrušení registrace kandidátní listiny odpůrce 2. Za stávající právní úpravy je na každé z politických stran a hnutí, zda a jakou formou budou ve volebním procesu spolupracovat a zda se voleb zúčastní jako koalice, a podrobí se tak vyššímu procentnímu limitu pro vstup do prvního skrutinia. Ponechání této úvahy na vůli politických stran sice může oslabit funkci zvýšené procentní hranice pro koalice jako integračního prvku, nenarušuje však zásady poměrného zastoupení, podle nichž se volby do Poslanecké sněmovny v souladu s čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky konají. I když není zakotvení aditivní klauzule v systému poměrného zastoupení vyloučeno, ústavní pořádek to nevyžaduje.
16. Pouze na okraj soud připomíná, že je obecně známou skutečností, že je více než 20 let běžnou praxí napříč politickým spektrem, že politické strany a hnutí na svých kandidátních listinách uvádí ve volbách do Poslanecké sněmovny členy jiných politických stran a že strany a hnutí, které se volebního klání samy přímo neúčastní, vyjadřují podporu politickým stranám a hnutím, které kandidátní listiny podaly (to ostatně dokládá i citovaná judikatura či bod 94 nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 11/17). Například pravidelně ve volbách od roku 2002 do roku 2017 kandidovali na kandidátních listinách KSČM kandidáti Strany demokratického socialismu, na kandidátních listinách TOP 09 v roce 2010 a 2013 členové politických hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a Starostové pro Liberecký kraj, v roce 2017 pak členové Liberálně ekologické strany nebo Koruny České, v roce 2013 na kandidátních listinách ANO 2011 členové politických hnutí Severočesí.cz a VÝCHODOČEŠI, v roce 2017 na kandidátních listinách politického hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ členové SNK Evropských demokratů a Starostů pro Liberecký kraj, na kandidátních listinách ODS kandidáti Strany soukromníků České republiky nebo v roce 2021 členové Starostů pro Liberecký kraj na kandidátní listině koalice České pirátské strany a hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ (složení historických kandidátních listin lze snadno ověřit na webových stránkách volby.cz).
17. Lze shrnout, že za právního stavu, kdy zákon o volbách do Parlamentu umožňuje uvádět na kandidátních listinách členy jiných politických stran a výslovně stanoví, že za kandidátní listinu podanou koalici se považuje kandidátní listina, kterou společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně jako koaliční označí, i nadále platí, že v souladu s čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy České

republiky, sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Argumentace navrhovatelky nemá oporu v právní úpravě a není úlohou soudu takový požadavek do zákona fakticky doplňovat. Ze strany volebních soudů by bylo překvapivé, pokud by nad rámec jednoznačného znění zákona a limitů platných pro odpůrce 1 jakožto registrační úřad prosazovaly faktické pojetí koalic, nadto z povahy věci vždy až v krátkém časovém intervalu před termínem vyhlášených voleb. Nadto za situace, kdy si každá politická strana či hnutí může svobodně vybrat, zda vstoupí do koalice, anebo podá kandidátní listinu, na které budou i členové jiných stran (hnutí), nemůže docházet ani k porušení principu rovnosti účastníků politické soutěže.

18. Pro posouzení kandidátní listiny podané odpůrcem 2 je tedy rozhodné, že nebyla označena jako koaliční. Odpůrce 1 postupoval v souladu se zákonem, když rozhodl o registraci kandidátní listiny odpůrce 2 jako kandidátní listiny politického hnutí a neposoudil ji jako (neúplnou či vadnou) kandidátní listinu koalice.
19. Pokud jde o námitky týkající se neoprávněného využívání názvu navrhovatelky ve volební kampani a obecně vedení volební kampaně, soud ve shodě s oběma odpůrci konstatuje, že nejde o otázky relevantní pro samotnou registraci kandidátní listiny odpůrce 2 (viz např. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 8. 9. 2016, č. j. 64 A 5/2016-53).
20. Soud uzavírá, že odpůrce 1 nepochybil, jestliže zaregistroval kandidátní listinu odpůrce 2 pro volby. Proto návrh jako nedůvodný zamítl.
21. Soud s ohledem na výše vyslovený právní názor neprováděl důkazy označené navrhovatelkou k prokázání spolupráce mezi odpůrcem 2 a dalšími stranami či k prokázání neoprávněného užívání jejího názvu v kampani, neboť skutečnosti, které jimi měly být prokázány, nepovažoval z výše uvedených důvodů za relevantní pro posouzení důvodnosti návrhu.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

#### Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 2. září 2025

**Josef Straka v.r.**  
předseda senátu